

ASOCIACE PROFESIONÁLNÍCH DIVADEL
ČESKÉ REPUBLIKY

ZÁKON O VEŘEJNOPRÁVNÍCH INSTITUCÍCH V KULTUŘE

doc. MgA. Jan Burian

ASOCIACE PROFESIONÁLNÍCH DIVADEL ČR

- je zaměstnavatelským svazem v oblasti živých umění,
- jejími členy je většina profesionálních divadel působících v České republice,
- je členem Unie zaměstnavatelských svazů České republiky,
- je členem celoevropského svazu zaměstnavatelů v živých umění - PEARLE* - Live Performance Europe.
- Jedním ze závažných témat, jímž se asociace dlouhodobě zabývá jsou ekonomické a finanční podmínky, ve kterých působí profesionální umělecké instituce.

www.asociacedivadel.cz

NEDOKONČENÁ TRANSFORMACE

- Sektor kultury se od poloviny devadesátých let potýká s problémy vyplývajícími z nedokončené transformace systému jeho správy a financování.
- Oblast kultury zaznamenává v celé Evropské unii nejdynamičtější růst a je klíčová pro utváření kreativního společenského prostředí, které je schopno vytvářet následně i vysokou přidanou hodnotu v hospodářské oblasti.
- V České republice je však jeho efektivní řízení a vytváření podmínek pro jeho rozvoj státem dlouhodobě podceňováno.

GENEZE ZÁKONA O VPI

- **2008** – Vznikl po dlouhých diskusích první návrh motivovaný výsledky kterých bylo dosaženo v jiných obdobně zaměřených resortech (zákon o vysokých školách, zákon o veřejných výzkumných institucích)
- **2012 - POMOZTE SVÉMU DIVADLU** - Informační kampaň APD upozorňující na neřešený systém financování a správy divadel.
- **Petici Pomozte svému divadlu**, požadující mimo jiné vytvoření jasného systému kooperativního financování regionálních divadel podpořilo od září do prosince 2012 na **35 tisíc občanů České republiky**.

GENEZE ZÁKONA O VPI

- **2013 - Senát PČR** petici projednal a konstatoval, že je důvodná a řešení problému je velmi akutní a nezbytné a týká se mnoha desítek profesionálních divadel a orchestrů v ČR.

Senát PČR navrhl

- aby vláda ČR neprodleně zahájila kroky, které povedou **k systémovému řešení financování a správy kulturních institucí**, s cílem ochránit české divadelní a hudební umění od postupného úpadku v důsledku nedostatečného a zastaralého modelu financování,
- zajistila **nezbytné legislativní řešení** problémů českých profesionálních divadel a orchestrů, včetně nalezení kooperativního modelu financování, jenž je úspěšně realizován v řadě zemí Evropské unie.

GENEZE ZÁKONA O VPI

- **2013 - MEZINÁRODNÍ KONFERENCE - Reforma financování a správy regionálních divadel a orchestrů** v Senátu PČR, 24. dubna 2013, pod záštitou předsedy Senátu.
 - Pořádala APD a Výbor pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu PČR ve spolupráci s ministryní kultury a Podvýborem pro kulturu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.
 - **Konference potvrdila potřebu takových legislativních změn**, které by řešily dlouhodobé správní, provozní a finanční problémy českých a moravských repertoárových divadel, symfonických orchestrů a pěveckých sborů, zřizovaných a zakládaných za účelem veřejné služby státní správou, či samosprávou.

GENEZE ZÁKONA O VPI

- **2014** - Přijetí zákona o VPI je součástí koaliční smlouvy i programového prohlášení vlády: **“Vláda přijme zákon o kultuře, zákon o veřejnoprávní instituci v kultuře, který odstraní nedostatky dnešních příspěvkových organizací, odpolitizuje je a zajistí jejich stabilní financování”**

VEŘEJNOPRÁVNÍ INSTITUCE V KULTUŘE

Hlavní principy:

- **Kooperativní financování z více úrovní veřejné správy**
- **Možnost společného založení kulturní instituce více subjekty veřejné správy a samosprávy**
- **Odpolitizování kulturních organizací**
- **Liberalizace odměňování a pracovních smluv**
- **Víceleté financování**
- **Možnost zakládání společností**
- **Zjednodušení režimu DPH**

ODPOLITIZOVÁNÍ KULTURNÍCH ORGANIZACÍ

- Řízení prostřednictvím správní rady by mělo vést ke **stabilnějšímu prostředí**, které je pro takovou instituci životně nezbytné.
- Zřízení správních rad přispěje k odpolitizování uměleckých institucí
- Je třeba samozřejmě velmi citlivě **posuzovat vyváženost pravomoci a odpovědnosti** ředitele divadla, správní rady a zřizovatele nebo zřizovatelů.

ODMĚŇOVÁNÍ A PRACOVNÍ SMLOUVY

- **Odměňování umělců** nemůže nadále probíhat podle předpisů určených pro odměňování státních zaměstnanců. Do uměleckého prostředí nepatří **mechanická mzdová regulace**, která vytváří vážné překážky s negativním dopadem do vlastních příjmů organizace.
- Zejména u umělců je třeba používat režimu, při kterém odměna vyjadřuje jak dlouhodobou kvalitu zaměstnance, tak i dostatečnou motivační složku zohledňující kvalitu a množství odvedených výkonů při zkouškách a představeních.
- Pracovní poměry je nutné uzavírat na dobu určitou a stanovit maximální období, po které je opakování tohoto typu pracovního poměru možné podle jednotlivých uměleckých profesí.

VÍCELETÉ FINANCOVÁNÍ

- Rozpočet divadla a zejména příspěvek z veřejných zdrojů by měl být jednoznačně stanoven na **delší časové období**.
- Vývoj rozpočtu by měl být včas aktualizován a predikován.
- Žádoucí je i řešení problematiky **daňové politiky** zejména v oblasti osvobození od DPH a v oblasti rozdílných daňových povinností z hlavní a doplňkové činnosti.

VEŘEJNOPRÁVNÍ INSTITUCE V KULTUŘE

je moderní forma dotované kulturní organizace zřizované orgány státní správy **nebo samosprávy, která má dostatečnou kontrolu z hlediska zakladatelů na straně jedné a dostatečnou svobodu pro tvorbu svých uměleckých plánů ve vztahu k jejímu hospodaření na druhé straně.**

ASOCIACE PROFESIONÁLNÍCH DIVADEL
ČESKÉ REPUBLIKY

DĚKUJI ZA POZORNOST.